

ยุทธศาสตร์การพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในเขตกรุงเทพมหานคร

The Development of Strategies for Developing Educational Quality Assurance at Rajabhat Universities in Bangkok

พัฒนพงษ์ จันทรวงศ์*

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) บริบททั่วไป และการประกันคุณภาพการศึกษาของ มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร 2) การ ดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย ราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร 3) สร้างยุทธศาสตร์ การพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัย ราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร แบบของการวิจัยและ พัฒนา โดยการผสมผสานวิธีวิจัยเชิงคุณภาพและวิธี วิจัยเชิงปริมาณ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลัก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือ ผู้อำนวยการ/หัวหน้างานประกัน คุณภาพการศึกษา อาจารย์ และเจ้าหน้าที่สายสนับสนุน วิชาการ ที่ปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของ มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร และผู้ เชี่ยวชาญการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 23 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ 1) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก 2) แบบสนทนากลุ่ม และ 3) แบบประเมิน คือ 1) แบบ ประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนางานประกันคุณภาพ การศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร 2) แบบประเมินการนำยุทธศาสตร์การพัฒนางาน

ประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขต กรุงเทพมหานครไปสู่การปฏิบัติ ขั้นตอนโครงการ/ กิจกรรม และตัวชี้วัดความสำเร็จของกลยุทธ์ ข้อมูล เชิงคุณภาพนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการ วิเคราะห์ เนื้อหา ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ดัชนีค่าความสอดคล้อง เท่ากับ 0.95 และเกณฑ์ในการ แปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย

ผลการศึกษาพบว่า 1) บริบททั่วไป และการ ประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้พัฒนาจากบริบทของการ เป็นโรงเรียนวิทยาลัยครู และสถาบันราชภัฏ เป็นสถาบัน อุดมศึกษาที่เน้นระดับปริญญาตรี จำนวน 5 แห่ง และ สถาบันอุดมศึกษาเฉพาะทางที่เน้นระดับปริญญาตรี จำนวน 1 แห่ง ใช้ระบบ PDCA และมีกลไกในการ ขับเคลื่อน คือ สภามหาวิทยาลัย ผู้บริหาร อาจารย์ เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ นักศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของมหาวิทยาลัย โดยมีหน่วยงาน หลักที่รับผิดชอบงานการประกันคุณภาพการศึกษา

*คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ทุกแห่ง 2) การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร การประกันคุณภาพการศึกษาภายในในรอบปีการศึกษา 2553 - 2555 มีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม 3 ปี ค่าคะแนนรวมเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์ประกอบที่ 6 ด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และ องค์ประกอบที่ 8 ด้านการเงินและงบประมาณ โดยมี คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.95 ส่วนค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ องค์ประกอบที่ 2 ด้านการผลิตบัณฑิต โดยเฉพาะ ด้านคุณวุฒิอาจารย์ปริญญาเอก และตำแหน่งทาง วิชาการของอาจารย์ ค่าคะแนนรวมเฉลี่ย 4.22 และมี ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก ค่าคะแนน เฉลี่ยรวม 3 ปี ค่าคะแนนรวมเฉลี่ยสูงสุดคือ ตัวบ่งชี้ ที่ 11 ด้านการพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะ และวัฒนธรรมค่าคะแนนรวมเฉลี่ย 5.00 ส่วนด้านที่มี ค่าคะแนนรวมเฉลี่ยต่ำสุด คือ ตัวบ่งชี้ที่ 5 งานวิจัย หรืองานสร้างสรรค์ที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ ค่าคะแนนรวมเฉลี่ย 2.29 3) การสร้างยุทธศาสตร์ การพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัย ราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ทั้งสิ้น 3 ยุทธศาสตร์ คือยุทธศาสตร์ที่ 1 บูรณาการทุกพันธกิจของมหาวิทยาลัย เข้าสู่ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาขีดสมรรถนะของบุคลากร ทุกระดับเพื่อดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา อย่างครบวงจร และยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาระบบ สารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในองค์กร

คำสำคัญ: ยุทธศาสตร์การพัฒนา การประกันคุณภาพ การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร

Abstract

The purposes of this research were to study 1) general context and background of educational quality assurance at Rajabhat

Universities in Bangkok 2) the processes of educational quality assurance at Rajabhat Universities in Bangkok 3) and develop the strategies for developing Educational Quality Assurance at Rajabhat Universities in Bangkok. The data had been collected by using qualitative and quantitative methods. The key informants were 23 people who were working for educational quality assurance departments at Rajabhat Universities in Bangkok such as lecturers, staff, directors/heads of the quality assurance department and professional staff in quality assurance. The instruments were (1) guideline for an in-depth interview, (2) focus group and (3) two types of evaluation forms as follows: firstly, an evaluation form for developing educational quality assurance and secondly, an evaluation form for implementing educational quality assurance into the action plans and the key success factors of strategies. Qualitative data were analyzed by using content analyzed techniques and quantitative data were analyzed by using Item - Objective Congruence Index (IOC = 0.95) and using the mean to explain the results of average scores from the statistical analysis.

The result were as follows: 1) the general context and background of educational quality assurance at Rajabhat Universities in Bangkok had been developed from schools, teachers colleges and Rajabhat institute to five institutional for the undergraduate degrees and one institutional for the specific undergraduate degrees. All of them using PDCA system and the universities' council, administrators, lecturers, staff, students and stakeholders of

the universities were working together with educational quality assurance department of the universities. 2) The results from internal educational quality assurance at Rajabhat Universities in Bangkok during 2010 - 2012 were found that overall three years average scores had been as follows: For the two highest scores ($\bar{x} = 4.95$) are the sixth factor, supporting arts and cultural and the eighth factor, finance and budgeting. For the lowest scores ($\bar{x} = 4.22$) is the second factor, the numbers of lecturers who have doctoral degrees and who have academic positions. The results from external educational quality assurance had been follows: For the highest scores ($\bar{x} = 5.00$) is the eleventh factor, developing aesthetics in arts and cultural. For the lowest scores ($\bar{x} = 2.29$) is the fifth factor, research or creativity work which have been published or accepted. 3) In order to develop the strategies for developing educational quality assurance at Rajabhat Universities in Bangkok the three strategies have to be implemented as follows: firstly, integrating every university's mission into educational quality assurance system. Secondly, developing the human resources capacities in order to support the system of educational quality assurance. Finally, developing informational technology system to increase the efficiency of educational quality assurance management.

Keywords: Strategies, Educational Quality Assurance, Rajabhat Universities in Bangkok

บทนำ

ปี พ.ศ. 2547 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรจัดตั้งมหาวิทยาลัยราชภัฏขึ้นแทนสถาบันราชภัฏ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 รวมทั้งสิ้น 41 แห่ง โดยมีมหาวิทยาลัยราชภัฏที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 6 แห่ง ได้แก่

1) มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม 2) มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี 3) มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา 4) มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต 5) มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เดิมชื่อว่า โรงเรียนสวนสุนันทา 6) มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร โดยให้มหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่งเป็นนิติบุคคลและเป็นส่วนราชการ ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐานโดยกำหนดรายละเอียดไว้ในหมวด 5 เรื่องการบริหารและการจัดการศึกษามาตรา 34 กำหนดให้คณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือเรียกชื่อย่อว่า สกอ. มีหน้าที่พิจารณาเสนอมาตรฐานการอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ และหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และ ระบบการประกันคุณภาพภายนอก เพื่อใช้เป็นกลไกในการผดุงรักษาคุณภาพและมาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษา และกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ปี พ.ศ. 2553 กระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาแทนฉบับเดิม โดยรวมการประกันคุณภาพภายในและภายนอกของการศึกษาทุกระดับไว้ในฉบับเดียวกัน

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และ

กฎกระทรวง ซึ่งได้ตราไว้เป็นกฎหมาย และความท้าทายของโลกาภิวัตน์ต่อการอุดมศึกษา ทั้งในประเด็นการบริการ การศึกษาข้ามพรมแดน และการเคลื่อนย้ายนักศึกษาและบัณฑิต อันเป็นผลจากการรวมตัวของประเทศในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งทั้งสองประเด็นต้องการการรับประกันของคุณภาพการศึกษา จำเป็นที่มหาวิทยาลัยต้องจัดให้มีการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งการประกันคุณภาพภายในและภายนอกอย่างต่อเนื่อง และครบถ้วน ซึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ครบถ้วนตามระยะเวลาที่กำหนดของหน่วยงานต้นสังกัดที่กำกับดูแล และมีผลการประเมินคุณภาพภายในและภายนอกย้อนหลัง 3 ปี พบว่าองค์ประกอบที่ยังมีปัญหาต้องจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อให้การพัฒนาและขับเคลื่อนองค์การให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยพบจุดที่ต้องพัฒนา คือตัวบ่งชี้ที่มีผลการประเมินต่ำกว่าระดับดีได้แก่องค์ประกอบที่ 2 การผลิตบัณฑิต ด้านคุณวุฒิและตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ ด้านผลงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ องค์ประกอบที่ 4 การวิจัย ด้านงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ และที่นำไปใช้ประโยชน์ ด้านผลงานวิชาการที่ได้รับการรับรองคุณภาพ หากมหาวิทยาลัยมีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน (สกอ.) และภายนอก (สมศ.) ในองค์ประกอบที่ 2 การผลิตบัณฑิต รวมตัวบ่งชี้ 13 ตัวบ่งชี้ และองค์ประกอบที่ 4 การวิจัย รวมตัวบ่งชี้ 6 ตัวบ่งชี้ ต่ำกว่าค่าคะแนน 3.51 ระดับดีมหาวิทยาลัยจะถูกดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา จากคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา (ประกาศคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา เรื่องแนวปฏิบัติการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2556) เป็นกรณีพิเศษและต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา จากคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา ในทุกองค์ประกอบ หากผลการประเมินไม่ผ่านการรับรองจาก

คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา ต้องดำเนินการทำแผนพัฒนาปรับปรุงจะเป็นการเพิ่มภาระงานจากงานประจำ อีกทั้งผลการติดตามตรวจสอบต้องรายงานต่อสาธารณชน จะส่งผลเสียหายในวงกว้างต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ของมหาวิทยาลัยซึ่งได้แก่นักศึกษา ผู้ปกครอง ผู้ใช้บัณฑิต ศิษย์เก่า ชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัย และบุคลากร แสดงว่ามหาวิทยาลัยไม่มีหลักประกันในการสร้างผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานที่ต้นสังกัดกำหนด

จากสภาพปัญหาดังกล่าว มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานครจึงควรหาแนวทางป้องกันไม่ให้เกิดผลเสียหาย และให้ทุกหน่วยงานและบุคลากรร่วมมือกันปฏิบัติหน้าที่ รองรับการตรวจสอบ การประเมิน จากหน่วยงานที่กำกับดูแลมหาวิทยาลัยให้ครบถ้วน และบรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ของการประกันคุณภาพการศึกษา ส่งผลต่อการพัฒนาการบริหารจัดการ ทำให้เกิดประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในภาพรวมของมหาวิทยาลัย ผู้วิจัยเห็นว่าการจัดทำยุทธศาสตร์เป็นแนวทางหนึ่งในการป้องกัน และช่วยพัฒนาให้เป็นไปอย่างมีทิศทางและมีกรอบการพัฒนาที่ชัดเจนและยุทธศาสตร์เป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างสมดุลและเชื่อมโยงประสานความแตกต่าง และความขัดแย้งอย่างเป็นเหตุผลเป็นผล เพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินการต่อไปได้ เป็นจุดรวมของปัจจัยหลักในการเสริมสร้างให้เกิดการเกื้อหนุนซึ่งกันและกันทำให้เกิดบูรณาการขององค์ประกอบต่างๆ แบบองค์รวม การวางยุทธศาสตร์จึงเป็นการกำหนดให้เกิดคุณค่าของสินทรัพย์ที่จับต้องไม่ได้ และสิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้เมื่อองค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด (เทือนทองแก้ว, 2549: 26) ผู้วิจัยจึงได้เลือกทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบททั่วไป และการประกัน

คุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขต
กรุงเทพมหานคร

2. เพื่อศึกษาการดำเนินงานการประกัน

คุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขต
กรุงเทพมหานคร

3. เพื่อสร้างและประเมินยุทธศาสตร์การ
พัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัย
ราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. แบบของการวิจัยเป็นการวิจัยและพัฒนา
(Research & Development: R&D) แบบผสมผสาน
ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้อำนวยการ / หัวหน้า
งานประกันคุณภาพการศึกษา อาจารย์ และเจ้าหน้าที่
สายสนับสนุนวิชาการ ที่ปฏิบัติงานการประกันคุณภาพ
การศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร
จำนวน 18 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประกันคุณภาพ
การศึกษา จำนวน 5 คน และผู้อำนวยการ / หัวหน้างาน
ประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏใน
เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 6 คน

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นการสุ่ม
ตัวอย่างแบบเจาะจง ได้แก่ ผู้อำนวยการ / หัวหน้างาน
ประกันคุณภาพการศึกษา อาจารย์ และเจ้าหน้าที่สาย
สนับสนุนวิชาการ ที่ปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการ
ศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และ
ผู้อำนวยการ / หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน
29 คน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
ในครั้งนี้ จำแนกตามระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

4.1 เครื่องมือเชิงคุณภาพ

1) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth
Interview)

2) แบบสนทนากลุ่ม (Focus Group)

4.2 เครื่องมือเชิงปริมาณ

1) แบบประเมินยุทธศาสตร์

2) แบบประเมินการนำยุทธศาสตร์

การพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย
ราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานครไปสู่การปฏิบัติ ขั้นตอน
โครงการ/กิจกรรม และตัวชี้วัดความสำเร็จของกลยุทธ์

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็นขั้นตอน
ตามวัตถุประสงค์ ได้ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1. การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง
(Documentary Analysis) เป็นการศึกษาข้อมูล และ
องค์ความรู้ต่างๆ ด้านยุทธศาสตร์ และการประกัน
คุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ค้นคว้าแนวคิด
ทฤษฎี งานวิจัย และบริบททั่วไป ผลการดำเนินงาน
การประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
ในเขตกรุงเทพมหานครจากแหล่งอ้างอิงที่เชื่อถือได้

ขั้นตอนที่ 2. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-
depth Interview) โดยผู้วิจัยสัมภาษณ์เชิงลึก กับ
ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้อำนวยการ/หัวหน้างานประกันคุณภาพ
การศึกษา อาจารย์ และเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ
ที่ปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย
ราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 18 คน โดยมี
ประเด็นในการสัมภาษณ์เชิงลึก ดังนี้ ความคิดเห็น
ด้านสถานการณ์การประกันคุณภาพการศึกษา ความ
คิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาและอุปสรรค ในการดำเนินงาน
การประกันคุณภาพการศึกษา ความคิดเห็นเกี่ยวกับ
แนวทางการแก้ไข และพัฒนาการประกันคุณภาพการ
ศึกษา และความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ การประกัน
คุณภาพการศึกษา

ขั้นตอนที่ 3. การสนทนากลุ่ม (Focus
Group) ผู้วิจัยจัดการสนทนากลุ่ม กับกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ
ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 5 คน เพื่อ
พิจารณาร่างยุทธศาสตร์การพัฒนางานประกันคุณภาพ
การศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร
โดยมีประเด็นในการสนทนากลุ่ม ดังนี้ พิจารณา ปรับ

แก้ไข ร่างยุทธศาสตร์ ให้ครอบคลุม 4 ประเด็น คือ
1) ประเด็นความสอดคล้องของยุทธศาสตร์กับงานประกันคุณภาพการศึกษา 2) ประเด็นรูปแบบของยุทธศาสตร์มีความเหมาะสมกับงานประกันคุณภาพการศึกษา 3) ประเด็นความเป็นไปได้ในการนำยุทธศาสตร์ไปใช้จริง 4) ประเด็นความมีประสิทธิภาพของยุทธศาสตร์ และจัดทำกรณียุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ ขั้นตอนโครงการ/กิจกรรม และตัวชี้วัดความสำเร็จของกลยุทธ์

ขั้นตอนที่ 4. แบบประเมินวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง กับยุทธศาสตร์การพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร 4 ประเด็น ดังนี้ 1) ประเด็นความสอดคล้องของยุทธศาสตร์กับงานประกันคุณภาพการศึกษา 2) ประเด็นรูปแบบของยุทธศาสตร์มีความเหมาะสมกับงานประกันคุณภาพการศึกษา 3) ประเด็นความเป็นไปได้ในการนำยุทธศาสตร์ไปใช้จริง 4) ประเด็นความมีประสิทธิภาพของยุทธศาสตร์ โดยให้กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 5 คน เป็นผู้ประเมินยุทธศาสตร์ดังกล่าวด้วย

ขั้นตอนที่ 5. แบบประเมินวิธี การหาค่าคะแนนเฉลี่ย เทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย กับการนำยุทธศาสตร์การพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานครไปสู่การปฏิบัติขั้นตอนโครงการ/กิจกรรม และตัวชี้วัดความสำเร็จของกลยุทธ์ โดยให้ผู้อำนวยการ/หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 6 คน เป็นผู้ประเมิน

6. การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ จำแนกตามระเบียบวิจัยดังนี้

6.1 เชิงคุณภาพ

1) การวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลและองค์ความรู้ต่างๆ ด้านยุทธศาสตร์และการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ค้นคว้าแนวคิดทฤษฎี งานวิจัย และ

บริบททั่วไป ผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อนำผลวิเคราะห์ดังกล่าวมาเป็นฐานข้อมูลในการดำเนินการวิจัยต่อไป

2) การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้อำนวยการ / หัวหน้าหน่วยงานประกันคุณภาพการศึกษา อาจารย์ และเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการที่ปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 18 คน จากประเด็นในการสัมภาษณ์เชิงลึก ดังนี้ ความคิดเห็นด้านสถานการณ์การประกันคุณภาพการศึกษา ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไข และพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษา และความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ การประกันคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยนำผลการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อร่างยุทธศาสตร์นำข้อมูลมาเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ 6' C โดยการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ (Concept) นำสาระสำคัญจากการสัมภาษณ์เชิงลึก สรุปเป็นประเด็นสำคัญ (Contents) นำประเด็นสำคัญมาจำแนกเป็นกลุ่ม ในแต่ละประเด็นสำคัญ (Classification) นำข้อมูลการจำแนกเป็นกลุ่มมาจัดเป็นหมวดหมู่ และสรุปเนื้อหาใหม่ (Category) การจัดทำกรอบความคิด หรือการสังเคราะห์ข้อมูล จากกระบวนการทั้งหมด (Conceptualization) นำข้อมูลจากกรอบความคิด มาอธิบายความหมาย (Communication) และนำมาจัดทำร่างยุทธศาสตร์การพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร

3) การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม กับผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 5 คน ผู้วิจัยนำร่างยุทธศาสตร์ที่ได้จากการวิเคราะห์เชิงคุณภาพแบบเทคนิคการวิเคราะห์ 6' C และประเด็นในการสนทนากลุ่ม คือ ความคิดเห็นด้าน

สถานการณ์การประกันคุณภาพการศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไข และพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร และความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ การประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อจัดทำยุทธศาสตร์ และการนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ ขั้นตอนโครงการ/กิจกรรม และตัวชี้วัดความสำเร็จของกลยุทธ์

6.2 เชิงปริมาณ

1) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร มี 4 ประเด็น ดังนี้ 1) ประเด็นความสอดคล้องของยุทธศาสตร์กับงานประกันคุณภาพการศึกษา 2) ประเด็นรูปแบบของยุทธศาสตร์มีความเหมาะสมกับงานประกันคุณภาพการศึกษา 3) ประเด็นความเป็นไปได้ในการนำยุทธศาสตร์ไปใช้จริง 4) ประเด็นความมีประสิทธิภาพของยุทธศาสตร์ โดยให้กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 5 คน เป็นผู้ประเมิน โดยใช้สูตร ดัชนีค่าความสอดคล้อง หรือ IOC (Item-Objective Congruence Index) และให้คะแนนความสอดคล้องดังนี้ 1 = สอดคล้อง 0 = ไม่แน่ใจ -1 = ไม่สอดคล้อง ค่า IOC มีค่าระหว่าง -1 ถึง 1 ประเด็นคำถามที่ดีควรมีค่า IOC ใกล้ 1 ส่วนประเด็นคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรมีการปรับปรุงแก้ไข จำนวนผู้เชี่ยวชาญควรมีไม่ต่ำกว่า 3 คน เพื่อหลีกเลี่ยงความคิดเห็นที่แบ่งเป็น 2 ด้าน และระบุคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ

2) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินการนำยุทธศาสตร์การพัฒนางานประกันคุณภาพ

การศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร ไปสู่การปฏิบัติ ขั้นตอนโครงการ/กิจกรรม และตัวชี้วัดความสำเร็จของกลยุทธ์ โดยให้ผู้อำนวยการ / หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 6 คน เป็นผู้ประเมิน โดยการหาระดับความเหมาะสมจากค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าคะแนนระดับความเหมาะสมมี 5 ระดับ เทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย ตามคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษายภายในระดับอุดมศึกษา 2553 หน้า 33 ดังนี้

ระดับคะแนน 4.51 - 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

ระดับคะแนน 3.51 - 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

ระดับคะแนน 2.51 - 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

ระดับคะแนน 1.51 - 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

ระดับคะแนน 0.00 - 1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

6.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1) ดัชนีค่าความสอดคล้อง หรือ IOC (Item-Objective Congruence Index)

2) ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษา บริบททั่วไป และการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร ได้พัฒนาจากบริบทของการเป็นโรงเรียน วิทยาลัยครู และสถาบันราชภัฏ เป็นสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่ม ข คือสถาบันที่เน้นระดับปริญญาตรี จำนวน 5 แห่ง และสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่ม ค2 คือสถาบันเฉพาะทางที่เน้นระดับปริญญาตรี จำนวน 1 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ใช้ระบบ PDCA และ

มีกลไกในการขับเคลื่อน คือ สภามหาวิทยาลัย ผู้บริหาร อาจารย์ เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ นักศึกษา และ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของมหาวิทยาลัย โดยมีหน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบงานการประกันคุณภาพการศึกษาทุกแห่ง

2. ผลการศึกษา การดำเนินการงานการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ในรอบปีการศึกษา 2553 - 2555 มีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในค่าคะแนนเฉลี่ยรวม 3 ปี ค่าคะแนนรวมเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์กรประกอบที่ 6 การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และ 8 การเงินและงบประมาณ ค่าคะแนนรวมเฉลี่ย 4.95 ค่าคะแนนรวมเฉลี่ยต่ำสุด คือ องค์กรประกอบที่ 2 การผลิตบัณฑิต ค่าคะแนนรวมเฉลี่ย 4.22 และมีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม 3 ปี ค่าคะแนนรวมเฉลี่ยสูงสุด คือ ตัวบ่งชี้ที่ 11 การพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม ค่าคะแนนรวมเฉลี่ย 5.00 ค่าคะแนนรวมเฉลี่ยต่ำสุด คือ ตัวบ่งชี้ที่ 5 งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ ค่าคะแนนรวมเฉลี่ย 2.29

3. ผลการศึกษา การสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ 6 แห่งในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ได้ยุทธศาสตร์ที่ 1 บูรณาการทุกพันธกิจของมหาวิทยาลัยเข้าสู่ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษากลยุทธ์คือ 1) ส่งเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ ความตระหนัก และแรงจูงใจกับบุคลากรในการปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษา 2) พัฒนาระบบงานโดยใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา 3) สนับสนุนการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามวงจรคุณภาพ 4) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวิจัยเพื่อประเมินประสิทธิภาพ/ประสิทธิผลในการปฏิบัติงานและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาขีดสมรรถนะของบุคลากรทุกระดับเพื่อดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างครบวงจร กลยุทธ์ คือ 1) ส่งเสริมพัฒนาผู้บริหารให้มีความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งในฐานะผู้ประเมิน และผู้รับ

การประเมิน 2) ส่งเสริมการทำงานประจำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามวงจรคุณภาพ 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในองค์กร กลยุทธ์ คือ 1) ส่งเสริมการพัฒนาระบบสารสนเทศให้ทันสมัยเพื่อมีประสิทธิภาพต่อการบริหารจัดการ 2) ส่งเสริมการสร้างระบบเครือข่ายสารสนเทศเพื่อบูรณาการพันธกิจในการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกสามารถนำไปใช้ได้จริง และมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับบริบทของมหาวิทยาลัย สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน)

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษา บริบททั่วไป และการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร ได้พัฒนาจากบริบทของการเป็นโรงเรียน วิทยาลัยครู และสถาบันราชภัฏ เป็นสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่ม ข คือสถาบันที่เน้นระดับปริญญาตรี จำนวน 5 แห่ง และสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่ม ค2 คือสถาบันเฉพาะทางที่เน้นระดับปริญญาตรี จำนวน 1 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ใช้ระบบ PDCA และมีกลไกในการขับเคลื่อน คือ สภามหาวิทยาลัย ผู้บริหาร อาจารย์ เจ้าหน้าที่สายสนับสนุนวิชาการ นักศึกษา และ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของมหาวิทยาลัย โดยมีหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบงานการประกันคุณภาพการศึกษาทุกแห่ง สอดคล้องกับ รายงานการวิจัยการพัฒนาคณิศวัด การประเมินคุณภาพภายใน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ (เทียน ทองแก้ว, 2549: 58) มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต มีรากฐานมาจากโรงเรียนการเรือน (ก่อตั้งครั้งแรกเป็นโรงเรียนมัธยมวิสามัญการเรือน เมื่อ พ.ศ. 2477) และได้มี

การพัฒนาการมาเป็นเวลากว่า 70 ปี แล้ว บนพื้นฐานความเข้มแข็งทางวิชาการที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง จนมาเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 (ประกาศใช้ 15 มิถุนายน 2547) ผลจากการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ทำให้มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตจะต้องตระหนักถึงความอยู่รอดขององค์กรมากขึ้น การปรับปรุงระบบโครงสร้างการบริหารและวิชาการ กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับนโยบายของประเทศที่จะให้มหาวิทยาลัยมีลักษณะที่เข้าถึงได้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมากขึ้น จัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น และมีความรับผิดชอบต่อสังคมซึ่งสามารถตรวจสอบได้ โดยนำกระบวนการประกันคุณภาพมาสอนในกระบวนการบริหารและการจัดการของมหาวิทยาลัย

2. ผลการศึกษา การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ในรอบปีการศึกษา 2553 - 2555 มีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม 3 ปี ค่าคะแนนรวมเฉลี่ยต่ำสุด คือ องค์กรประกอบที่ 2 การผลิตบัณฑิต โดยเฉพาะด้านคุณวุฒิอาจารย์ปริญญา และตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ ค่าคะแนนรวมเฉลี่ย 4.22 และมีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม 3 ปี ค่าคะแนนรวมเฉลี่ยต่ำสุด คือ ตัวบ่งชี้ที่ 5 งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ ค่าคะแนนรวมเฉลี่ย 2.29 สอดคล้องกับ การพัฒนาตัวบ่งชี้เพื่อกำกับติดตามการจัดการอุดมศึกษา ตามกรอบมาตรฐานการอุดมศึกษา และกรอบแผนอุดมศึกษา ระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 - 2565) (วุฒิชัย ธนาพงศธร เอกธิป สุขวารี และกัลยา โปภาสเสถียร, 2552: 151) คณะผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากผลการประเมินของ สกอ. ปีการศึกษา 2550 สมศ. รอบที่ 2 และ ก.พ.ร. ปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 มาใช้เป็นผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้เพื่อกำกับติดตาม

การจัดการอุดมศึกษาตามมาตรฐานการอุดมศึกษา และกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 - 2565) โดยจำแนกตามกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งไม่มีผลการประเมินของกลุ่ม ก. ในการประเมินตามระบบของ สกอ. และ ก.พ.ร. รวมทั้งไม่มีผลการประเมินของกลุ่ม ค. ในการประเมินทั้ง 3 ระบบ ผลการวิเคราะห์พบว่า

2.1 ร้อยละของอาจารย์ประจำที่มีวุฒิปริญญาเอกพบว่า ข้อมูลจากผลการประเมินของ สกอ. ปีการศึกษา 2550 ในส่วนของสถาบันอุดมศึกษา กลุ่ม ข. เท่ากับร้อยละ 17.94 และสถาบันอุดมศึกษา กลุ่ม ง. เท่ากับร้อยละ 45.26

2.2 ร้อยละของสถาบันอุดมศึกษาที่มีระบบและกลไกสนับสนุนให้อาจารย์ประจำทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนผ่านตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาพบว่า ข้อมูลจากผลการประเมินของ สกอ. ปีการศึกษา 2550 เมื่อจำแนกตามกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาแล้วพบว่าสถาบันอุดมศึกษากลุ่ม ง. มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าสถาบันอุดมศึกษากลุ่ม ข.

3. ผลการศึกษา การสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ดังนี้ ยุทธศาสตร์ที่ 1 บูรณาการทุกพันธกิจของมหาวิทยาลัยเข้าสู่ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่ามีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน (คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา, 2557-2561: 7) เรื่องระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้วยกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ข้อ 33 ให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาระบบประกันคุณภาพ โดยยึดหลักเสรีภาพทางวิชาการและ

ความมีอิสระในการดำเนินการของสถานศึกษา เพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่องและเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก สถาบันจึงมีอิสระในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในที่เหมาะสมสอดคล้องกับระดับการพัฒนาของสถาบัน โดยอาจเป็นระบบประกันคุณภาพที่ใช้กันแพร่หลายในระดับชาติหรือนานาชาติหรือเป็นระบบเฉพาะที่สถาบันพัฒนาขึ้นเอง แต่ไม่ว่าจะเป็นระบบคุณภาพแบบใดจะต้องมีกระบวนการที่เริ่มต้นจากการวางแผน การดำเนินงานตามแผน การตรวจสอบประเมิน และการปรับปรุงพัฒนา ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการกิจของสถาบันบรรลุเป้าประสงค์ และมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกันก็เป็นหลักประกันแก่สาธารณชนให้มั่นใจว่าสถาบันอุดมศึกษาสามารถสร้างผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพ ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาศักยภาพของบุคลากรทุกระดับเพื่อดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างครบวงจร พบว่ามีความสอดคล้องกับกลไกการประกันคุณภาพ (คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา, 2557-2561: 9) ในด้านของกลไกการประกันคุณภาพผู้ที่มีความสำคัญส่งผลให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จและนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องคือ คณะกรรมการระดับนโยบายและผู้บริหารสูงสุดของสถาบันที่จะต้องให้ความสำคัญและกำหนดนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจนและเข้าใจร่วมกันทุกระดับโดยมอบหมายให้หน่วยงานหรือคณะกรรมการรับผิดชอบในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมิน และกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง หน้าที่สำคัญประการหนึ่งของคณะกรรมการหรือหน่วยงานนี้คือการจัดระบบประกันคุณภาพพร้อมทั้งกำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพที่เหมาะสมสำหรับคณะและสถาบัน ระบบประกันคุณภาพที่ใช้ต้องสามารถเชื่อมโยงให้เกิดคุณภาพของการปฏิบัติงาน ตั้งแต่ระดับบุคคล ระดับหลักสูตร ระดับคณะวิชาไปจนถึง

ระดับสถาบัน โดยอาจจำเป็นต้องจัดทำคู่มือคุณภาพในแต่ละระดับเพื่อกำกับการดำเนินงาน แต่ที่สำคัญคณะกรรมการหรือหน่วยงานนี้ต้องประสานงานและผลักดันให้เกิดระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพซึ่งสามารถใช้งานร่วมกันได้ในทุกระดับ ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในองค์กร พบว่ามีความสอดคล้องกับระบบฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศ (คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา, 2557-2561: 9) การวัดและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานจะไม่สามารถทำได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพหากปราศจากฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศที่เป็นจริง ถูกต้องตรงกันทุกระดับตั้งแต่ระดับบุคคล ระดับหลักสูตร คณะวิชา และสถาบัน ตลอดจนเป็นข้อมูลที่สามารถเรียกใช้ได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้น ระบบสารสนเทศที่ดี มีประสิทธิภาพจึงเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่จะส่งผลต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษา และส่งผลต่อคุณภาพในทุกขั้นตอนการดำเนินงานตั้งแต่การวางแผน การปฏิบัติงาน การตรวจสอบประเมิน ตลอดจนถึงการปรับปรุงและพัฒนา

จากยุทธศาสตร์ที่มีความสอดคล้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน พบว่าส่งผลถึงความสอดคล้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก (คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ระดับอุดมศึกษา ฉบับสถานศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติม), 2558: 6) การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาโดยหน่วยงานหรือบุคคลภายนอกสถานศึกษา เพื่อมุ่งให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาดียิ่งขึ้น ซึ่งต้องเริ่มต้นจากการที่สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายใน เพื่อวางแผนพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของตนเอง ดำเนินการปรับปรุงคุณภาพ มีการกำกับติดตามคุณภาพ และมีระบบประเมินตนเองก่อนต่อจากนั้นจึงรับการประเมินคุณภาพภายนอกโดย สมศ.

ซึ่งจะดำเนินการพิจารณาและตรวจสอบจากผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา การประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกจึงควรสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันเพราะต่างมุ่งสู่มาตรฐานหรือคุณภาพที่คาดหวังให้เกิดแก่ผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในทางวิชาการ

ในการจัดทำยุทธศาสตร์การประกันคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการลงภาคสนาม นำข้อมูลทั้งหมดจำแนกกลุ่ม และจัดหมวดหมู่ และพบว่ามีความเกี่ยวข้องกับ หน่วยงานต้นสังกัด ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา ทรัพยากรบุคคล และระบบสารสนเทศ ดังนั้นผู้ที่สนใจในการศึกษาการวิจัย สามารถนำข้อมูลที่จัดหมวดหมู่ดังกล่าว ไปพัฒนารูปแบบการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาต่อไปในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

การนำยุทธศาสตร์การพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตกรุงเทพมหานคร ไปใช้ให้ประสบผลสำเร็จ มหาวิทยาลัยควรดำเนินการ ดังนี้

2.1. กำหนดโครงการ / กิจกรรม และตัวชี้วัดความสำเร็จของกลยุทธ์ ให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ และก่อให้เกิดการพัฒนาในด้านระบบและกลไกบุคลากร

และระบบสารสนเทศ ที่เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนา

2.2. เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากร

ทุกระดับ

2.3. การปรับปรุงระบบสารสนเทศให้ทันสมัยที่ต้องใช้เทคโนโลยี อาจต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมาก และต้องใช้ความเชี่ยวชาญของบุคลากรในการดำเนินการ ซึ่งถ้าหากเปลี่ยนแปลงเร็วเกินไป อาจส่งผลเสียต่อการดำเนินการในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับบุคคล หลักสูตร คณะวิชา และมหาวิทยาลัย ดังนั้นจึงควรพิจารณาอย่างรอบด้าน

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรพัฒนายุทธศาสตร์การพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษา กับหน่วยงานระดับคณะ และระดับหลักสูตร เนื่องจากหน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้ปรับปรุงเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายใน ปี พ.ศ. 2557 - 2561 ให้สถาบันอุดมศึกษาประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร คณะ และมหาวิทยาลัย

3.2 ควรศึกษาว่าการประกันคุณภาพการศึกษา ส่งผลอย่างไรต่อนักศึกษา และบัณฑิตของมหาวิทยาลัย ได้มาตรฐานตามที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด และผู้ใช้บัณฑิต ต้องการหรือไม่ อย่างไร เพื่อนำผลมาพัฒนาความมีคุณภาพของนักศึกษา และบัณฑิตให้สามารถพึ่งพาตนเองได้

บรรณานุกรม

- กฎกระทรวง. (2553). **ระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพศึกษา พ.ศ. 2553**. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนา
กฎหมายการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา, คณะอนุกรรมการพัฒนาการประกันคุณภาพ
การศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา. (2553). **คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษาระดับ
อุดมศึกษา พ.ศ. 2553**. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- เทียน ทองแก้ว. (2549). **การพัฒนาดัชนีชี้วัดการประเมินคุณภาพภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต เพื่อมุ่งสู่
ความเป็นเลิศ**. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- พิสนุ ฟองศรี. (2554). **การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- วุฒิชัย ธนาพงศธร เอกธิป สุขวารี และกัลญา โอภาสเสถียร. (2552). **การพัฒนาตัวบ่งชี้เพื่อกำกับติดตามการจัดการ
อุดมศึกษา ตามกรอบมาตรฐานการอุดมศึกษาและกรอบแผนอุดมศึกษา ระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2
(พ.ศ. 2551- 2565)**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- สำนักมาตรฐานและคุณภาพอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2557). **คู่มือการประกันคุณภาพ
การศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา 2557 - 2561**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2555). **คู่มือการประเมินคุณภาพ
ภายนอก รอบสาม (พ.ศ. 2554 - 2558) ระดับอุดมศึกษา ฉบับสถานศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช
พ.ศ. 2554)**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). สมุทรปราการ: ออฟเซ็ท พลัส.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542**. (แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) 2545). กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.